

РОМАНЪТ „АМФИТРИТА”¹ - АПОТЕОЗ НА МОРЯШКАТА ЛЮБОВ

От незапомнени времена Коледа и Рождество Христово предразполагат хората към Любовта, внасят нови стимули и мотиви в Божествената и Човешката Любов! Затова е някак си съвсем естествено в навечерието на тези светли християнски празници да представим на флотските читатели един нов роман за красивата, вечната и святата Моряшка Любов. От десетина години насам се очертава една нова традиция в българския духовен и научен живот – през последния месец на годината Декември, наситен с празници, равностметка, надежди и нови очаквания, се представят интензивно нови творби от български и чуждестранни автори. Отрадно е увеличаването на произведенията в българската маринистика и растящия читателски интерес към тях.

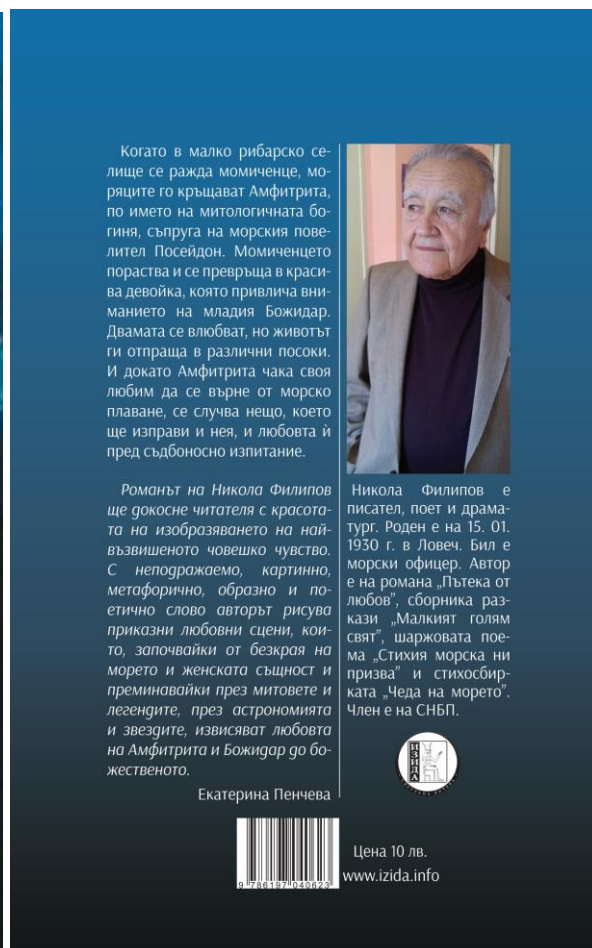
Морският офицер, драматург и театровед капитан III ранг о.р. Никола Филипов, почетен председател на Асоциацията на възпитаниците на Морското училище, секция Ловеч, на 1 декември 2016 г., в навечерието на празника на Свети Николай Мирликийски Чудотворец и именния си ден, представи в Клуба на дейците на културата в Ловеч своя нов роман „Амфитрита” - апотеоз за курсантската любов и бисер в морската ни литература. Чрез вестник „Морски вестник” българската флотска общественост изразява своята съпричастност към това културно събитие, превърнало се в литературен празник на Ловеч, град от който има над 110 възпитаници на Морско училище.

Представянето на романа „Амфитрита” пред ценителите на литературното слово на 1 декември 2016 г. в Клуба на дейците на културата далеч надхвърля репортажния характер на поредното градско културно събитие и ще остави трайни следи в духовния живот на град Ловеч и съвременната история на Военноморските сили, ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” и Асоциацията на възпитаниците на Морско училище.

¹ Никола Филипов. Амфитрита. Издателство „Изида”. С., 2016, 160 стр. ISBN 978-619-704-062-3.

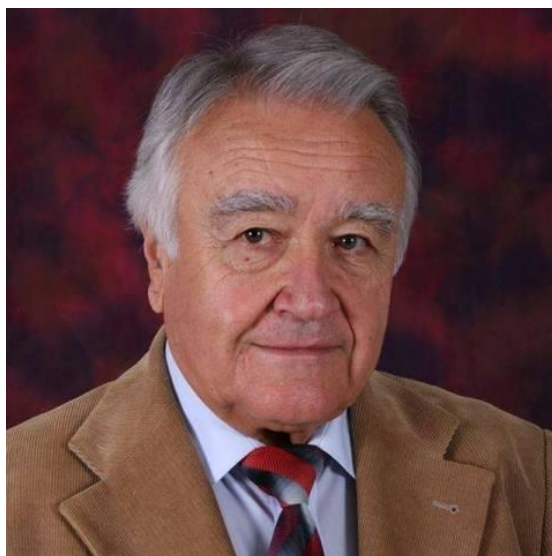

1. Никола Филипов. Амфитрита.

2. Никола Филипов. Амфитрита.

I. КАКВО ЗНАЕ ФЛОТСКАТА ОБЩЕСТВЕННОСТ ЗА АВТОРА НА РОМАНА „АМФИТРИТА“ КАПИТАН III РАНГ О.Р. НИКОЛА ФИЛИПОВ КОЛЕВ?

3. Капитан III ранг о.р. Никола Филипов Колев

Никола Филипов Колев е роден на 15 януари 1930 г. в старинния квартал „Вароша” на град Ловеч. Градът и областта са родно място на много моряци. От основаването на Морско училище през 1881 година до 2006 година, когато се издава и Алманах на неговите възпитаници от ловешкия край, училището завършват 75 души от Ловеч и 35 души от Ловешка околия, които служат като офицери във Военноморските сили и в Търговското корабоплаване. С основание град Ловеч е известен като Градът на възпитаниците на Морско училище.

Писателската дарба на Никола Филипов се появява още в ученическите години и се развива през житейския му път като курсант, морски офицер и театровед. Завършва Ловешката мъжка гимназия „Христо Кърпачев” през 1948 г. Тогава написва и текст за Марш на гимназията, а учителят по пеене Йордан Пенчев композира музиката.

Същата година кандидатства във Висшето военноморско училище „Никола Йонков Вапцаров” във Варна. Приет е за курсант по специалността „Корабоводене” и приравнен към 46-випуск (1948 г. – 1951 г.). В Морско училище заедно с Иван Кръстев е редактирал випускния стенвестник, участвал е в театралния състав под ръководството на артиста от Варненския театър Георги Громов, писал е сатирични стихове за предаванията на училищния радиовъзел.

4. Курсант главен старшина Никола Филипов, помощник взводен командир на двата студентски взвода от Морско училище на лагера „Джанавара“ през 1950 г.

След завършването на Морско училище и дипломирането си на 09.09.1951 г. е произведен в офицерско звание лейтенант и служи като командир на бойни части 1 и 4 и помощник командир на базов тралчик във Военноморска база Варна в състава на Отделен дивизион базови тралчици.

5. Лейтенант Никола Филипов, помощник командир на РГЩ 104, 1952 г.

През 1952 година е редактор на отдел „Бойна подготовка“ във вестника на Военноморските сили „Димитровска вахта“. Сътрудничи на радио Варна със стихове и очерци за военните моряци, публикува във вестник „Народно дело“ и др.

6. Лейтенант Никола Филипов, редактор във в-к „Димитровска вахта“, заедно със: отляво поетът Веселин Ханчев, вдясно поетът Пламен Цонев, градинката пред ж.п. гарата във Варна – 1952 г.

От 1953 година Никола Филипов със заповед на Командващия ВМС адмирал Бранимир Иванов Орманов е назначен за преподавател по навигация във Военната академия в София. През 1955 година се демобилизира със звание капитан III ранг от запаса.

Работи в завод „Балкан” в Ловеч, става редактор на многотиражния вестник „Заводско дело”. Заема различни длъжности - методист по театрална самодейност в Околийски отдел „Просвета и култура”, методист по същата специалност в Окръжен отдел „Просвета и култура” в родния си град и др.

Никола Филипов е един от създателите на Клуба на културните дейци в Ловеч, работи и като негов секретар. Заема длъжностите директор на Окръжния център за художествена самодейност, директор на Концертно бюро „Българска музика”, заместник-председател на Окръжен съвет за изкуство и култура.

Завършва Висшия институт за театрално изкуство „Кръстьо Сарафов” – София през 1966 г. със специалност „Театроведство”.

Работил е като драматург в театъра в Троян, в Музикалния театър - Ловеч, главен драматург в театъра в Монтана – 8 години, На сцената на театъра в Монтана поставя две пиеси: „Старите играчки” на Хим ван Ховениге и „Великденско вино” от Константин Илиев.

Директор е на Драматичен и куклен театър „Йордан Йовков” – Добрич.

Никола Филипов създава първия кафе-театър в Ловеч в бившия ресторант „Хисаря”. С актьорите от местния Драматичен театър Невена Мечкарова и Дочо Вачков прави пиесата на Бърнард Слейд „Догодина по същото време”.

Развива активна обществена и културна дейност. Бил е директор на Окръжния център за художествена самодейност, директор на Концертно бюро „Българска музика”, заместник-председател на Окръжен съвет за изкуство и култура в Ловеч.

Логично и естествено флотският офицер Никола Филипов издава поетичните си книги „Стихия морска ни призва” (1998) и „Чеда на морето” (1998). Негови творби участват в литературните сборници „Армейско творчество” и „Черноморци”.

През 1990 година се пенсионира и продължава своята трудова дейност в друга професионална област. Основава агенция за недвижими имоти „Касиопея” в Ловеч и активно работи като неин собственик в продължение на 15 години. В агенцията „Касиопея” натрупва огромен опит в общуването си с хората и изучаването на човешките характери и поведение, разширява познанията си за структурата и съдържанието на човешката личност и нейната психология, обогатява своята впечатлителна душа с богата информация за народопсихологията -и психологията на групата.

Всичко това по-късно помага на талантливия драматург, театрален и литературен критик, капитан III ранг о.р. Никола Филипов и допълнително го стимулира да създаде прекрасни художествени образи в своите нови книги: разказите „Малкият голям свят” (2009) и романа „Пътека от любов” (2011), за който през 2011 г. му бе присъдена литературната награда на Община Ловеч „Ловешки меч”. Член е на Съюза на независимите български писатели (СНБП).

Капитан III ранг о.р. Никола Филипов е един от учредителите на секцията на Асоциацията на възпитаниците на Морско училище, създадена по инициатива на

вицеадмирал о.р. Илия Попов от Ловеч и утвърдена от Общото събрание на 31 май 2002 година.

Никола Филипов е дългогодишен председател на Ловешката секция на АВМУ, съвместно с капитан I ранг о.р. Йото Илиев Йотов издаде „Алманах на възпитаниците на Морско училище, родени в Ловеч и Ловешко” (1881 – 2006 г.).

II. РОМАНЪТ „АМФИТРИРА” - АПОТЕОЗ ЗА КУРСАНТСКАТА ЛЮБОВ НА БОЖИДАР ОТ МОРСКОТО УЧИЛИЩЕ ВЪВ ВАРНА И АМФИТРИТА ОТ МУЗИКАЛНАТА ГИМНАЗИЯ В БУРГАС

Романите за любовта на курсантите от военните училища и за тяхната ученическа или студентска любов са рядкост не само в националната, но и в световната литература. В този ред на мисли можем да кажем, че романът „Амфитрита” е възхвала за любовта на здравите и умни морски мъже, които покоряват както океаните и моретата, така и женските сърца. Като художествена творба романът „Амфитрита” възвеличава безсмъртната женска любов!

Телата и душите на главните герои на романа Амфитрита и Божидар са символ на физическата и духовната красота, техните образи са хармонично изваяни и отразяват любовта им по подобие на любовта между боговете, позната ни от древните митологии.

Романът „Амфитрита” е същевременно и най-добрата художествена реклама на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” във Варна, където пет години се обучава главният герой Божидар и на Средното музикално училище в Бургас, днес Национално училище за музикално и сценично изкуство „Проф. Панчо Владигеров“, в което учи главната героиня Амфитрита. По увлекателен начин авторът с майсторството на разказвач показва, как в двете училища, които са едни от най-авторитетните в страната и чужбина, младите хора се обучават и развиват своята личност, формират своите характери и усвояват познания, умения, навици, компетенции и качества, които ще им бъдат полезни в професионалното развитие за цял живот.

Представянето на книгата „Амфитрита” като литературен празник на Ловеч и моряците:

В препълнената зала в Клуба на дейците и културата бяха дошли десетки почитатели на Никола Филипов, негови приятели, офицери от запаса, възпитаници на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров”, членовете на АВМУ-Секция Ловеч, съмишленици и съратници от Ловеч, Плевен, Велико Търново и Варна.

Специално за премиерата бяха дошли полковник о.р. доц. д-р Иван Павлевски от Велико Търново - писател, дългогодишен председател на литературния клуб „Никола Вапцаров” в старопрестолната столица, преподавател в НВУ „Васил Левски” и ръководител на катедра „Логистика”, член на Специализирания научен съвет по военните науки при ВАК и госпожа Виолета Ангелова от Плевен, поетеса, акушерка в дом за деца.

Събитието беше организирано много добре и предварително разгласено в медиите, за което принос имат много ловешки интелектуалци. Д-р Дарина Петрова Илиева, специалист по детски болести и клинична токсикология в Отделението по педиатрия на МБАЛ "Професор д-р Параскев Стоянов" АД - гр. Ловеч, се погрижи представянето на романа „Амфитрита” да бъде отразено с текст и 95 снимки, които бяха инсталирани на Facebook страницата на Клуба на дейците и културата. Още самото начало на галерията в уебсайта на КДК Ловеч привлича вниманието на читателската публика с оригинално изработен афиш за представянето на книгата, който кани гражданите сякаш на театрална премиера от епохата на Възраждането и това има своето обяснение – авторът на романа „Амфитрита” капитан III ранг Никола Филипов е известен български драматург, литературен и театрален критик.

7. Плакат за представянето на романа „Амфитрита”

Ето и част от **медийното отразяване на събитието**, което точно пресъздаде вълнуващата и незабравима атмосферата на литературната вечер:

Новият роман на Никола Филипов „Амфитрита” беше представен в Клуба на дейците на културата в Ловеч на 1 декември 2016 г., четвъртък, от 17,30 часа. За книгата говори професор д-р на психологическите науки инж. Илия Петров Пеев. Своите впечатления като редактор и първи читател представи поетесата Екатерина Пенчева. Откъси от романа прочете актьорът Стоян Георгиев. С музикални изпълнения участва пианистката Теодора Николова.

Новият роман на Никола Филипов докосва читателя с художественото майсторство в описанието на красотата на най-възвишеното човешко чувство – Любовта. С неподражаемо, картинно, метафорично, образно и поетично слово авторът рисува приказни любовни сцени, които започвайки от красотата на морето, жената и преминавайки през митовите и легендите, през астрономията и звездите, извисяват любовта на Амфитрита и Божидар до божественото.

Книгата „Амфитрита” ще остави дълбока следа в душата на читателя и няма да го остави равнодушен към тази толкова човешка и същевременно толкова божествена, трагична и искрена любов.

Водещата на литературната вечер г-жа Жанина Илиева, учител по български език в ОУ Васил Левски“ гр. Ловеч и Секретар на Клуба на дейците на културата, вложи цялото си старание да внесе човешка топлина и осигури творческа атмосфера, която породила високата читателска активност и откровения при представянето на книгата. Организацията на премиерата беше перфектна.

8. Жанина Илиева, водеща на литературната вечер

Авторът на романа „Амфитрита” капитан III ранг о.р. Никола Филипов беше поканил **капитан I ранг о.р. професор д.п.н. инж. Илия Петров Пеев** за произнасяне на слово, защото на него беше гласувал доверието да напише предговора към книгата. Госпожа Жанина Илиева, преди да даде думата на професор Илия Пеев, го представи на обществеността в Ловеч. Тя разказа подробно за неговия житейски път като морски офицер, катерник и подводничар, представи творческата му дейност като преподавател във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров”, психолог и учен, автор на повече от 15 учебници, монографии, студии, психологически практикуми, дидактически пособия и стотици публикации в национални и чуждестранни научни издания.

9. Професор д.пс.н. Илия Пеев, автор на предговора на романа „Амфитрита” представя книгата

Словото на професор д.пс.н. Илия Пеев „Ваяния от слово за младежката любов и мечтите на Амфитрита и Божидар от рибарското селище” публикуваме в пълен обем. Читателската аудитория посрещна с голям интерес и аплодисменти вълнуващото слово на професор Илия Пеев, зададе много въпроси, на които той отговори изчерпателно.

Редакционна бележка: Предговорът на книгата е публикуван в “Eurochicago.com”. 2016-10-21 най-големия и най-цитируем информационен портал за българите по света, издаван на български, у английски и руски език.

<https://www.eurochicago.com/2016/10/romanat-amfitrita/>

Романът „Амфитрита“ на Никола Филипов

За новия роман на морския офицер и драматурга Никола Филипов „Амфитрита“ (Издателство „Изида”. С., 2016)

ВАЯНИЯ ОТ СЛОВО ЗА МЛАДЕЖКАТА ЛЮБОВ И МЕЧТИТЕ НА АМФИТРИТА И БОЖИДАР ОТ РИБАРСКОТО СЕЛИЩЕ

Капитан I ранг о.р. проф. Илия Петров Пеев

На премиерата на романа „Амфитрита” говори и **ловешката поетеса Екатерина Пенчева**, която е автор на 10 стихосбирки, най-новите от които са „Един следобед, минал без да спре” и „Едно момиче си рисува есента”. Екатерина Пенчева е редактор на романа „Амфитрита” и пред публиката тя представи „Размисли на редактора – първи читател”, които са публикувани в книгата. Авторката на любовна лирика говори с подчертан патос за любовта в романа „Амфитрита”. Любовта в романа „Амфитрита” е чиста, красива, митологична, звездна, божествена. Романът на Никола Филипов не е просто любовен роман, нито една любовна история. Чрез съдбите на героите е показан живота на едно поколение млади хора от 70-те години.

С богатите си познания в областта на изкуството от различни жанрове авторът много образно и картинно разкрива и мотивира характерните особености на советите герои, разгръща и обогатява повествованието, за да обрисува една цялостна и завършена картина на вечните житейски теми за доброто и злото, за любовта, за верността и искреното човешко приятелство.

Екатерина Пенчева изрази своята увереност, че романът „Амфитрита” ще остави дълбока следа в душата на читателя и няма да го остави равнодушен към тази толкова божествена, трагична и искрена любов и пожела щастливо плаване на романа „Амфитрита” в морето на литературата!

10. Екатерина Пенчева, поетеса и редактор на книгата, споделя своите размисли за романа „Амфитрита” като първи читател

11. Актьорът Стоян Георгиев чете избрани откъси от романа „Амфитрита”

12. Пианистката Теодора Николова подари прекрасна музика на всички почитатели на художественото слово. Звучи „My Bonnie Lies Over The Ocean” – виртуозно изпълнение на Теодора Николова!

13. Приветствен адрес на кмета на Община Ловеч г-жа Корнелия Добрева Маринова.

Поздравлението беше прочетено и връчено от г-жа Жанина Илиева на капитан III ранг о.р. Никола Филипов. В приветствието се казва:

„Уважаеми господин Филипов,

Позволете да Ви поздравя по повод новата Ви книга "Амфитрита", чиято премиера е тази вечер. Истинско удоволствие е, че в нашия град живее и твори писател като Вас, който увлекателно и с високо художествено слово ни връща към забравени, но важни моменти от нашия живот.

Като изявен общественик Вие имате съществен принос към културния живот на Ловеч, градейки приятелски връзки с град Варна и привърженик на морската тематика и романтика.

Пожелавам Ви дълголетие и нови творчески успехи.
На добър час и попътен вятър.”

14. Своите впечатления от романа „Амфитрита” разказа г-жа Мирослава Метева, дългогодишна учителка по български език и литература, член на секция “Писатели” в Клуба на дейците на културата, автор на книгата „През моите очи”.

15. Приветствен адрес поднесе майор о.р. Николай Василев, главен специалист и ръководител на артателие“Лик“ при Военния клуб в Ловеч, Заместник председател“ на Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва, област Ловеч.

Изказвания по романа „Амфитрита” и творчеството на капитан III ранг о.р. Никола Филипов направиха и други негови читатели и почитатели:

Ганко Бенев, бивш учител и председател на Общинския и Областния съвет на ветераните от войната в Ловеч, поет и писател в клуб “Лик“, автор на 10 книги, от които последните 4 са за „Ловешките ветерани в Отечествената война“.

Петър Дойчинов, член на Клуба на дейците на културата в Ловеч.

Кирил Петров, сержант от запаса, краевед и писател, автор на книги за Ловешките опълченци 1877 г. - 1878 г., за Ботевите четници от Ловешкия край, за четата на Филип Тотю, за майката на даскал бачо Киро Петров, пише за Историята на Ловешкия край, изнася лекции за въоръжението на българската армия .

Към писателя Никола Филипов бяха отправени множество въпроси от гражданите на Ловеч и гостите на премиерата на романа „Амфитрита”.

Дискусията се пренесе и във виртуалното пространство. На електронната страница на КДК Ловеч ръководителката на детската вокална група „Сладкопойна чучулига“ г-жа Тинка Симеонова записа своето впечатление от премиерата на романа „Амфитрита”:

„Поздравявам господин Никола Филипов - известен театровед и деец на културата в Ловеч за новия му роман! Приветствам го и за това, че той с желание, интерес и охота подкрепя, напътства и стимулира нас, децата от вокална група "Сладкопойна чучулига" към КДК, гр. Ловеч, както и към мен като музикален педагог! Огромно благодаря и благопожелания, да е здрав и творчески вдъхновен и за напред!”

Капитан III ранг о.р. Никола Филипов сподели пред развълнуваната аудитория мотивите за написването на романа „Амфитрита”, разкри някои от творческите методи, които е използвал, допълни нови художествени страни от тази прекрасна книга. Авторът изчерпателно отговори на всички поставени въпроси и говори за новите си бъдещи творчески планове, както и за някои идеи за продължаване на романа „Амфитрита”.

Той сърдечно благодари на всички, отзовали се на поканата взаимно да споделят радостта от новата му книга.

16. Капитан III ранг о. р. Никола Филипов споделя творческите си вълнения и тънкостите по написването на романа „Амфитрита” и отговори на поставените въпроси с живо, образно, артистично слово, което развълнува силно аудиторията. Читателите разбраха споделената от него тайна: „Романът е много искрен, защото главният герой Божидар съм аз”.

17. Пред захласнатата аудитория с присъщото си артистично майсторство капитан III ранг о. р. Никола Филипов Колев разказа за творческите си взаимодействия с капитан I ранг о.р. професор д.пс.н. инж. Илия Петров Пеев и изрази благодарността си към него за предговора към романа „Амфитрита” и произнесеното слово.

18. Никола Филипов изрази сърдечната си благодарност на редакторка на романа „Амфитрита” Екатерина Пенчева за споделените нейни размисли като първи читател.

19. Професор Илия Пеев подари на автора на романа „Амфитрита” Никола Филипов икона на Свети Николай Мирликийски Чудотворец за именния му ден и картината на Франкен Франс II „Триумфът на Амфитрита”, нарисувана през 1630 г. и пожела на писателя да напише продължението на романа „Амфитрита”.

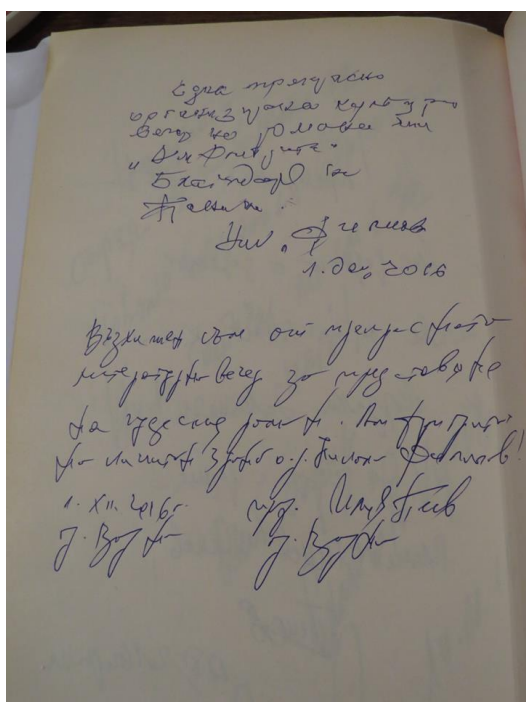
20. Професор Илия Пеев изказа своята топла благодарност на автора капитан III ранг о.р. Никола Филипов и организаторите на премиерата, на гражданите на Ловеч гостите от Плевен и Велико Търново за поканата и оказаната му чест да говори пред публиката за достойнствата на романа „Амфитрита” и творческата дарба на моряка, писателя и драматурга Никола Филипов.

21. Капитан III ранг о.р. Никола Филипов Колев оставя запис в книгата на Клуба на дейците на културата, Ловеч.

22. Капитан I ранг о.р. професор д.пс.н. инж. Илия Петров Пеев оставя послание в книгата на Клуба на дейците на културата, Ловеч.

23. Посланията на капитан III ранг о.р. Никола Филипов и капитан I ранг о.р. професор д.пс.н. инж. Илия Пеев в книгата на Клуба на дейците на културата, Ловеч.

24. За ценителите на литературното слово - новите книги на капитан III ранг о.р. Никола Филипов.

Автор: Капитан I ранг о.р. професор д.пс.н. инж. Илия Петров Пеев

ВАЯНИЯ ОТ СЛОВО ЗА МЛАДЕЖКАТА ЛЮБОВ И МЕЧТИТЕ НА АМФИТРИТА И БОЖИДАР ОТ РИБАРСКОТО СЕЛИЩЕ

Романът „Амфитрита” на морския офицер и драматург Никола Филипов грабна вниманието ми още от първия досег с книгата. От прочита на първите страници проличава изящният стил на автора и неговото актьорско умение да води с лекота читателя в сложния и противоречив лабиринт на човешките взаимоотношения, ценности и мотиви на поведение. Читателят не може да остане пасивен зрител в личната драма на героите, а се чувства като активен участник във всяка от 17-те основни части на художественото произведение.

Драматизмът в романа е заложен още в неговото митологично заглавие и първата част на книгата. Още с първите думи ставаме съпричастни на житейските събития в рибарското селище "Ченгене скеле" край Бургас.

По Божие повеление в семейството на Яни Явашев се случва чудо – след седемгодишно очакване си имат дъщеря и рибарите са се събрали да поляят раждането на така жадуваната рожба. Необичаен е и фактът, че името на новородената дъщеря, която става главна героиня на романа, се избира не от родителите, дядовците, бабите и кръстниците на семейството, както повеляват традициите. Някак си естествено и в хармония с живота на мъжете в морето, най-старият рибар Паскал Дудин предлага да кръстят момичето на името на съпругата на Посейдон – красивата богиня Амфитрита. По този начин рибарите се надяват да умилюват Владетелят на моретата и океаните.

Другият главен герой на романа, петгодишният Божидар, син на Янаки Левтеров, дългогодишен рибар, също участва в тържеството и поднася символичен подарък за Амфитрита - собственоръчно направен от баща му щурвал. Пожеланието е искрено и символично: Дъщерята на Яни Явашев, рибарското момиче Амфитрита да държи винаги здраво в ръцете си щурвала, за да не обърка посоките на живота! Рибарското момче Божидар се опитва да пее с чичковците, но никой от тях не допуска, че само след петнайсет години той ще се влюби в Амфитрита.

Във фундамента на романа „Амфитрита”, както е логично да се очаква, най-важна е темата за любовта, мечтите и личностното развитие на младите хора. Наред с това, както казва самият автор „Романът разтваря една моя болезнена тема, темата за насилието над човека, над човешката мечта. Това издевателстване над личността приемам в по-широк план, над сюжета.”

Любовта и стремежът към нея са движещите сили на света откакто свят светува. Както в живота, така и в романа, любовта е сложна, многопластова и многопосочна, защото отношението на хората към любовта е твърде различно и често пъти противоположно и полярно.

Никола Филипов е работил в Драматичния театър „Йордан Йовков” в Добрич и от там вероятно се е повлиял от Йовковото отношение към любовта и

красотата на своите герои. Човешката красота е магия и изкушение, тя пленява и извисява, но и заробва. Когато красотата се обвърже с любовта, тя открива неведоми пътища пред човека, дава му крила и енергия. Красотата ражда възхищението, свързана с любовта, тя става път към духовната свобода и нравствено извисяване, към интелектуален и творчески ръст. Красотата има способността да свързва душите на хората, да ги извисява и дарява с магическа сила.

Освен рационална страна, красотата има и ирационална страна – тя плаши някои хора, разрушава, подтиква към агресия, завист, злоба, скептицизъм. Поради някои особености на нашата народопсихология, хубостта, както и кадърността, интелигентността и таланта в България също поражда завист, злоба, коварство, агресия, мъст, злосторство, злодейство.

Тези две страни на красотата, рационална и ирационална, си дават среща в романа.

Рибарската дъщеря Амфитрита е зачената и родена с любов, тя израства с любовта на родителите си, от рано се влюбва в морето. Расте като приказно красиво женско създание и пленително морско момиче. Тя е толкова красива, че когато минава с майка си, всички се обръщат след нея. Амфитрита прилича на русалка с къдравите златисти коси, очите ѝ блестят небесно сини и се променят с цвета на морето, а тялото ѝ сякаш е изваяно от скулптор. Рибарите чистосърдечно казват на баща ѝ „Яни, бъди щастлив. Твоята дъщеря е една малка морска сирена.”

В същото рибарско селище се проявява и ирационалното отношение към красотата на Амфитрита. Когато тя минава с майка си по улицата, възрастните жени не само се възхищават, а кимат след тях многозначително и казват „Толкова хубаво, чак не е на хубаво. Дано нищо лошо не му се случи на това дете.” И се прекръстваха.

Сякаш има някакъв противоположен образен паралелизъм във възприемането на красотата. Във възклицанието на рибарските жени „толкова хубаво, чак не е на хубаво” откриваме онова, което Пенчо Славейков е открил много по-рано, преди повече от един век:

"Блазе ѝ с хубост" - казваха едни.
 "Блазе, комуто на честта се падне" -
 обаждаха се други. А с глава
 посвиваха пък трети, век живели,
 свят опознали - шепнейки изниско:
 "Блазе ѝ... Ех, кабил² ни край не е
 на хубаво да води тая хубост."

² Пояснение: кабил (тур. kabil – възможен, възможно, може).

Изглежда този противоположен паралелизъм във възприемането на красотата дълбоко е залегнал в бита на нашия народ. В ежедневието и днес често срещаме такива схващания, като:

- Много хубаво, не е на хубаво;
- Боязън от уроки (поглеждане с лоши очи, злина, причинена от похвала, успех и красота);
- Да не са уроки някому (предпазни думи със значение дано не сполети зло някого, обикновено при похвала, хубост, красота, щастие и пр.).

Дошло е време младото поколение българи да внасят промени в нашата народопсихология и да дават пълен израз на радостта и щастieto си, да насърчават положителното мислене и емоции сред децата и тийнейджърите. Това не само ще подобри техния бъдещ успех, но и ще способства за укрепване на нравственото и психическото здраве на нацията, защото щастливите и позитивните хора създават здрави връзки в семейството и обществото.

На практика това означава младите хора да заменят концепцията „Много хубаво не е на хубаво” с нова концепция „Много хубавото си е за много хубаво”.

В романа авторът прецизно отразява процесите на личностното развитие на Амфитрита и Божидар. Като на театралната сцена пред очите ни последователно преминават десетки живописни картини от техните ученически години и развитието на ценностните им системи и личностните качества:

- Амфитрита се обучава в началното училище, прогимназията и в Средното музикално училище в Бургас, днес Национално училище за музикално и сценично изкуство „Проф. Панчо Владигеров“;

- Божидар учи в техникума „Морски и океански риболов” в Бургас, днес Професионална гимназия по морско корабоплаване и риболов "Свети Никола" и във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров” във Варна.

Двамата все още не се познават и всеки върви самостоятелно по своя жизнен път.

Амфитрита от рано се отдава на изкуствата, изучава музика, свири на флейта, жадно чете литература, свързана с театъра и киното. Даровитото красиво момиче се включва в актьорската студия за млади таланти към Драматичен театър „Адриана Будевска” и успешно изиграва своята първа роля на Ляля в драмата "Скъпа Елена Сергеевна" от Людмила Разумовская.

Божидар изучава морските науки като поставя акцент на навигацията и астрономията, спортува, ходи на плавателна практика, живо се интересува от морска художествена литература.

Пестеливо, но обичливо, в романа са представени любимите преподаватели на Амфитрита и Божидар, разкрити са образите на техните приятели.

Първата среща, на която пламва любовта на морските чедра Амфитрита и Божидар, е на рибарския пристан. Това всъщност е среща-преоткриване, защото и двамата знаят един за друг още от детството си.

Божидар, курсант от Морско училище, е в отпуск и отива на кея да посрещне баща си. Бъдещият морски капитан, с изграден особен усет към красивото, забелязва на пясъчната ивица чудно красиво момиче, което прилича на морска фея. Фантастичното момиче се рее край брега или нагазва към водата. Непознатата красавица е облечена в дълга бяла рокля, която се вее свободно. Над раменете ѝ се спуска къдрава дълга коса, която вятърът разпръсква на всички страни. Това я прави още по-загадъчна и младият моряк вместо към пристана, тръгва към нея, привлечен от магията на женската красота. Някаква внезапно бликнала симпатия към нея се заселва в душата му, още щом я видял на брега.

Божидар е удивен и пленен от очите ѝ, които блестят сребърно сини, сякаш събрали цялата синева на морето.

Морската фея Амфитрита е трогната от неговото внимание. Тя отдавна търси духовна близост с някого, с когото може да говори свободно за себе си, да сподели за любовта си към музиката, за мечтите си към киното и театъра. Амфитрита се зарадва, че този млад мъж се заинтригува от нея и това ѝ дава импулс да му говори темпераментно и открито за себе си, за своята личност, за своя характер, за своите ценности, планове и мечти.

До края на септемврийската отпуска на Божидар срещите край морето с Амфитрита са ежедневни и близостта между двамата влюбени става все по-голяма. Те откриват духовна близост и сходство в характерите си, които ги свързват в едно цяло. Намират много общи ценности, които изповядват, близки интереси, потребности, планове, общи са и мечтите им. На Божидар и Амфитрита не им трябва много време да открият, че са родени един за друг и любовта им ще бъде неразделна, щастливо чувстват, че не могат един без друг.

С вещината на познавач на дълбините на човешката душевност, древната митология и християнските обичаи и традиции, авторът на романа Никола Филипов описва две впечатляващи картини, които читателят никога не може да забрави.

Първата впечатляваща и незабравима картина в романа е свързана с митовите за подводното царство на Посейдон и любимата му съпруга Амфитрита, която хармонично изживява своя триумф и своето щастие. На божественото щастие на Посейдон и Амфитрита знаменити майстори са посветили много скулптури, картини и песни, техните образи изпълват стенописите на много църкви и параклиси, красят стотици домове и храмове от древността до наши дни.

Женитбата на Посейдон и Амфитрита, 1802 г. - 1805 г.
картина на Феличе Джани (1758–1823)

<http://drevnite.com/wp-content/uploads/2015/12/00215.jpg>

Към края на залива рибарите са построили параклис в чест на морския бог Посейдон. Привечер двамата влюбени Божидар и Амфитрита влизат в светилището и се възхищават на странната гледка. Неизвестен художник е нарисувал колесницата на Посейдон – огромна раковина, теглена от големи морски кончета със златни копита и гривви. В нея царствено седят голи той и жена му Амфитрита, която го е прегърнала и го гледа с влюбени очи. Край колесницата им във вихрен танц се носят нимфи, някои от които са с опашки на риби.

Триумфът на Амфитрита, 1630 г.
картина на Франкен Франс II (1581-1642)

http://sschool8.narod.ru/77_Poseidon/7812g.jpg

Като занемели пред образите на морските божества, двамата влюбени са покорени от майсторството, с което художникът е изписал стените на параклиса. Те се вдъхновяват от любовта на Посейдон и Амфитрита. Така прегърнати и

захласнати, потънали в магията на любовта, Божидар и Амфитрита си дават божествена клетва в параклиса на Посейдон да бъдат за цял живот заедно и никога да не се разделят.

Посейдон и Амфитрита, 1516 г.
картина на Ян Госарт (1478–1532)
<http://godsbay.ru/antique/images/antiq532.jpg>

Посейдон и Амфитрита, 1540 г.- 1543 г.

Челини Бенвенуто (1500–1571)

<http://sschool8.narod.ru/Masters/Cellini/7819.jpg>

Втората впечатляваща и незабравима картина в романа е свързана с тайния венчален обред на Амфитрита и Божидар, преди той да замине на дълго плаване след завършването на Морско училище като трети помощник-капитан на траулера „Буревестник”. Обредът е таен, защото нейните родители не са съгласни да се омъжва, преди да завърши Музикалната гимназия и още не навършила осемнайсет години. Амфитрита и Божидар си спомнят за „Ромео и Жулиета” на Шекспир - Жулиета е четиринайсет годишна, а Ромео по-голям. Отец Лоренцо ги венчава тайно.

Божидар и Амфитрита решават в катедралния храм „Св. св. Кирил и Методий” свещеникът Игнатий да изпълни само първата част на обряда - обручението, годяването, а венчавката, когато се завърне от плаване:

- Обручава се божият раб Божидар с божата рабиня Амфитрита в името на Отца и Сина, и Светия дух.

Божидар и Амфитрита си разменят венчалните златни пръстени, с прегръдка и целувка скрепват завинаги любовния съюз помежду си.

Катедрален храм Св. Св. Кирил и Методий – Бургас

Съвсем естествено, първото плаване на капитан Божидар Лефтеров и годеницата му Амфитрита преминава в трепетно очакване края на рейса. Влюбените постоянно мислят един за друг, страстно копнеят един за друг и очакват с нетърпение деня на завръщането.

С всеки ден копнежът един за друг се засилва, но в Книгата на съдбата е записано нещо друго, което изцяло променя живота и на двамата. Романът има нещастен край.

Месец преди да излети самолетът на Божидар от Лагоското летище за България и ден преди Амфитрита да получи дипломата си за завършено средно музикално образование, тя е измамена и изнасилена от трима проклети злодеи, които се представят пред нея за кинооператори и ѝ предлагат участие в пробни снимки за филма „Мъка по морето”.

От насилието Амфитрита получава тежка психическа травма и не може да възстанови своето здраве. Божидар се завръща от плаване, но тя не може да го познае, а продължава да го очаква от Океана. Божидар решава да напусне капитанския мостик и да се завърне в рибарското селище при Амфитрита, за да ѝ се посвети.

*

* *

Романът на морския офицер и драматург Никола Филипов ще остави трайна следа в българската художествена литература като възторжена песен, която възпява величието на физическата и духовната красота, нравствената чистота и любовта на Амфитрита и Божидар от рибарското селище, ваяния от слово за тяхната младежка обич и мечти. За себе си оприличавам романа „Амфитрита” като химн и апотеоз за възхвала, прославяне и обожествяване любовта на Амфитрита и Божидар. Самото заглавие внушава на читателя, че божествената любов може да

бъде дарена от боговете и на хората, тя има място и в наши дни, а не само в древните митологии. Романът „Амфитрита” ще дари младите хора с вяра в любовта, ще им даде сила да търсят любовта и да живеят с любовта – най-великото благо и истинската ценност в човешкия живот.

Подобно на безсмъртната песен на Емил Димитров „Ако си дал” по текст на Иля Велчев, най-великата българска песен, според класацията "Великите 500", организирана от БГ Радио през 2014 г., романът „Амфитрита” казва на съвременните читатели:

Ако си дал на милата
от своето сърце.
Ако си дал от себе си,
не си живял, не си живял на празно.

Никой не може да ти отнеме
обичта, обичта на хората.
Никой не може да ти я вземе
любовта, любовта към хората.
И никой и нищо не ще ти отнема
вярата в тях, вярата в тях, вярата в тях.

В същото време чрез романа пред читателя възникват въпросите, които същата песен задава на съвременния човек:

Ако си взел от славата на някой друг
дори една частица.
Ако си чул от клюката
и я повториш
дори една секунда.
Ако си враг на подлия,
но го послушаш
дори един единствен път.
Ако си ял от залька на свой приятел
и го забравиш.

Дали е трябвало
изобщо да се раждаш?

Романът „Амфитрита” гледа право в очите и директно пита читателите си: Дали е трябвало изобщо да се раждат онези трима безименни и проклети злосторника и злодеи, които измамиха и насилиха прекрасната девойка Амфитрита?

Моят читателски отговор на въпроса е: Насилниците, подлеците, измамниците, двуличниците и злодеите не заслужават човешки имена и затова авторът с погнуса и презрение ги е назвал високият, закръгленият и ниският – три низки безименни и безформени същества, които изобщо не е трябвало да се раждат.

Освен химн и апотеоз на красотата и любовта, романът „Амфитрита” е отрицание на насилието и посегателството върху личността. Словесните ваяния в романа „Амфитрита” на морския офицер и драматург Никола Филипов бият като тревожен камбанен звън върху душата и съвестта на хората и ги предупреждават:

- Хора, пазете и съхранете красотата и любовта, без тях няма щастие в човешкият живот!

- Хора, кажете НЕ на насилието и посегателствата върху личността!

- Хора, спрете насилието върху личността, красотата и любовта!

Освен тези тревожни и неотложни превенции и предупреждения, романът „Амфитрита” отправя много актуални и градивни послания към децата и младите хора, родителите, семействата, образователните и културните институциите, обществото:

- Помагайте на децата и младежите да разкриват и развиват безкрайните човешки възможности и резерви на психиката и интелекта!

- Давайте на младите надежда за нова култура на общуване!

- Помагайте им да разбират смисъла на живота и да реализират своите мечти и ценности, да намират любовта и да живеят в любов и красота – физическа, нравствена, духовна!

- Учете от най-ранна възраст децата да разпознават лошите хора, измамниците, двуличниците, подлеците и злодеите, да се пазят от тях, да ги разобличават и да ги избягват, да се борят и защитават.

- Създайте бариери и обществена непримиримост към злодейството, злосторството и насилието над личността!

КРАСОТАТА И ЛЮБОВТА ЩЕ СПАСЯТ СВЕТА!

Капитан I ранг о.р. професор д.пс.н. инж. Илия Петров Пеев
гр. Варна

Адрес за кореспонденция:

ippeev@abv.bg

0898/359647

(052) 757472

Професор д.пс.н. Илия Петров Пеев
бл. 109 вх. 4 ап. 74 ет. 5
ж/к”Младост” 2
9027 Варна